

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžo/39/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200581
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3015200581.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci žalobcu: O. Y., nar. XX.XX.XXXX, X. XXXX/XX, B., zastúpený: JUDr. Matej Váľent, advokát, Jesenského 232, Partizánske, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Žellova 2, Bratislava, za účasti: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pobočka Prievidza, Včelárska 1, Prievidza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 38462/2015/301 zo dňa 11.06.2015, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/48/2015-40 zo dňa 09.02.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/48/2015-40 zo dňa 09.02.2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom č. k. 11S/48/2015-40 zo dňa 09.02.2016 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 38462/2015/301 zo dňa 11.06.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“), ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil platobný výmer Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočky Trenčín (ďalej aj len „prvostupňový správny orgán“) č. PV 301/00613/2014 zo dňa 03.02.2015 o zamietnutí obnovy konania. Neúspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že prvostupňový správny orgán vydal dňa 20.08.2014 platobný výmer č. PV 301/00613/2014, ktorým zaviazal žalobcu zaplatiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni nedoplatok na poistnom z ročného zúčtovania poistného za rok 2013 v sume 5 941,77 eur. Žalobca nevyužil právo podať odvolanie a platobný výmer nadobudol právoplatnosť dňa 18.09.2014. Dňa 28.10.2014 podal žalobca návrh na obnovu konania č. PV 301/00613/2014 podľa § 61 ods. 1 písm. b) a e) správneho poriadku, v ktorom uviedol rovnaké skutočnosti ako v podanej žalobe, t. j., že zdravotná poisťovňa nesprávne vypočítala vymeriavací základ, čo malo za následok nesprávne a

nezákonné rozhodnutie, a teda v rámci rozhodnutia o predbežnej otázke bolo nesprávne rozhodnuté a súčasne sa vychádzalo z nepravdivého dôkazu - výpočtu zdravotnej poisťovne. Po vyjadrení Všeobecnej zdravotnej poisťovne k návrhu na obnovu konania vo veci rozhodol prvostupňový správny orgán tak, že návrh rozhodnutím č. PV 301/00613/2014 zo dňa 03.02.2015 zamietol. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový správny orgán poukázal na správnosť výpočtu nedoplatku na ročnom zdravotnom poistení žalobcu za rok 2013 a tiež na to, že skutočnosť uvádzaná v návrhu na obnovu konania nezakladajú dôvod na povolenie obnovy podľa § 62 ods. 1 správneho poriadku. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým rozhodnutím žalovaného. Krajský súd ďalej poukázal na to, že aj keď správny poriadok pojem „predbežná otázka“ nedefinuje, zo súdnej praxe vyplýva, že ide o otázku, zodpovedanie ktorej podmieňuje rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom správneho konania a súčasne je to taká otázka, rozhodnutie ktorej nepatrí do kompetencie správneho orgánu, ktorý vo veci rozhoduje. V danom prípade žalovaný ani prvostupňový správny orgán neriešili žiadnu predbežnú otázku, o ktorej by príslušný orgán rozhodol inak. Správne orgány rozhodovali v rámci svojej kompetencie vyplývajúcej z § 77a zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, o dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 581/2004 Z. z.“). Takisto žalobca nepreukázal, že rozhodnutie sa opieralo o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé. Žiadny takýto dôkaz žalobca neoznačil, resp. sa domnieval, že takýmto dôkazom je nesprávny výpočet nedoplatku na poistnom. Výpočet poistného však nie je dôkazom. Ak žalobca mal pochybnosti o jeho správnosti, mal využiť svoje zákonné právo podať odvolanie proti platobnému výmeru. Dôkazom v tomto prípade bolo daňové priznanie žalobcu a výpis zo živnostenského registra. Navyiac, v napadnutom rozhodnutí žalovaného bola preskúmaná aj správnosť výpočtu Všeobecnej zdravotnej poisťovne a prvostupňového správneho orgánu, pričom žalovaný dospel k záveru, že výpočet a postup bol správny.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd tento rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že právny názor krajského súdu je nesprávny, nakoľko dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Ak krajský súd uviedol, že správny poriadok pojem predbežná otázka nedefinuje, zo súdnej praxe vyplýva, že ide o otázku, ktorej zodpovedanie podmieňuje rozhodnutie vo veci a je to otázka nepatriaca do kompetencie správneho orgánu, ktorý rozhoduje vo veci. Podľa názoru žalobcu je predbežnou otázkou určenie vymeriavacieho základu samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej aj len „SZČO“) podľa § 13 ods. 2 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 580/2004 Z. z.“). Všeobecná zdravotná poisťovňa uviedla výpočet vymeriavacích základov - v stĺpci č. 2 sumu 71 417,79 eur a v stĺpci č. 3 sumu 44 371,73 eur, pričom uvedené sumy nie sú v súlade s daňovým priznaním za rok 2013. Na základe tohto daňového priznania žalobca vykázal základ dane z príjmov 11 878,06 eur, čo predstavuje aj vymeriavací základ SZČO. Táto suma je výsledkom zníženia čiastkového základu dane v daňovom priznaní o nárok uplatňovanej straty v predchádzajúcom období, a to o sumu 123 815,75 eur, pričom z § 38b ods. 7 zákona č. 580/2004 Z. z. vyplýva, že základ dane a vymeriavací základ možno znížiť o uplatnenú stratu v predchádzajúcom období. Uvedené ustanovenie výslovne uvádza, o ktoré položky sa vymeriavací základ neznižuje, z čoho vyplýva, že iné zákonom dovoľené položky znižujú vymeriavací základ. Ďalej žalobca poukázal na skutočnosti, ktoré považoval za dôvody obnovy konania, konkrétne že rozhodnutie záviselo od predbežnej otázky, ktorou je určenie výpočtu vymeriavacích základov. Mal za to, že zdravotná poisťovňa vychádzala z nesprávneho výpočtu vymeriavacích základov, čo malo za následok nesprávne a nezákonné rozhodnutie vo veci samej, a teda v rámci rozhodnutia o predbežnej otázke bolo rozhodnuté inak. Rozhodnutie tiež vychádzalo z dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, čo malo za následok nesprávny výpočet nedoplatkov z ročného zúčtovania poistného za rok 2013. Žalobca tiež citoval § 244 ods. 1, § 245 ods. 1, § 246a ods. 1, § 247 ods. 1, § 250 ods. 4, § 250b ods. 1, § 250c ods. 1, § 250j ods. 2 O.s.p. a tiež poukázal na § 13 ods. 5 zákona č. 580/2004 Z. z., v ktorom je definovaný vymeriavací základ SZČO, ako aj na § 6 ods. 1, 2 a 6 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a na § 29b ods. 11 zákona č. 580/2004 Z. z. Výklad právnej normy súdmi nemôže byť svojvoľný, ale musí rešpektovať základné metódy výkladových pravidiel podľa všeobecnej teórie práva, pričom v tomto prípade si krajský súd osvojil

výklad právnej normy, ktorý je v rozpore so základnými metódami výkladových pravidiel právnej normy. Na záver žalobca citoval časť odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 83/2007 týkajúci sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu proti rozsudku krajského súdu nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno vyhovieť.

Z administratívneho spisu súd zistil, že žalobca podal dňa 28.10.2014 návrh na obnovu konania č. PV 301/00613/2014 podľa § 61 ods. 1 písm. b) a e) správneho poriadku, v ktorom uviedol rovnaké skutočnosti ako v podanej žalobe. Poukázal na to, že zdravotná poisťovňa nesprávne vypočítala vymeriavací základ, čo malo mať za následok nesprávne a nezákonné rozhodnutie, a teda v rámci rozhodnutia o predbežnej otázke bolo podľa jeho názoru nesprávne rozhodnuté a súčasne sa vychádzalo z nepravdivého dôkazu - výpočtu zdravotnej poisťovne. Prvostupňový správny orgán po vyjadrení Všeobecnej zdravotnej poisťovne k návrhu na obnovu konania vydal vo veci rozhodnutie č. PV 301/00613/2014 zo dňa 03.02.2015, v ktorom poukázal na správnosť výpočtu nedoplatku na ročnom zdravotnom poistení žalobcu za rok 2013 a tiež na to, že skutočnosti uvádzané v návrhu na obnovu konania nezakladajú dôvod na povolenie obnovy. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím.

Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 62 ods. 1 písm. b) správneho poriadku, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak.

Podľa rozhodnutie § 62 ods. 1 písm. e) správneho poriadku, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

Podľa § 40 ods. 1 správneho poriadku, ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Podľa § 63 ods. 1 správneho poriadku, obnovu konania povolí na návrh účastníka konania alebo nariadi správny orgán, ktorý vo veci rozhodol v poslednom stupni.

Podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány oboch stupňov v konaní postupovali v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážili dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, riadne zistili skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia i náležite odôvodnili vysporiadajúc sa s námietkami žalobcu ako účastníka správneho konania a v konaní sa nedopustili vady, ktorá by mala za následok nezákonnosť ich rozhodnutia.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že povinnosťou správneho orgánu, ktorému zákon zveruje právomoc na konanie a rozhodovanie o návrhu na obnovu konania, je vychádzať zo základných zásad materiálneho štátu, medzi ktoré patrí aj zásada právnej istoty. Jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Aj v správnom práve platí princíp „rei iudicatae“, ktorý znamená, že o právoplatne rozhodnutej veci nemožno znova rozhodovať, majúť na zreteli nielen tzv. formálnu, ale aj materiálnu právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované v teórii ako mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania), ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Dôvodom pre takýto postup je existencia závažných skutočností, ktoré spochybňujú správnosť a spravodlivosť rozhodnutia. Spravidla pôjde o nedostatočné zistenie skutkového stavu alebo porušenie takých procesných podmienok, ktoré vyvolávajú pochybnosti o objektivite správneho konania. Účelom obnovy konania je odstránenie skutkových nedostatkov a vydanie nového meritórneho rozhodnutia. So zreteľom na skutočnosť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, v porovnaní s odvolaním (rozkladom) správny poriadok ustanovuje určité obmedzenia.

Všeobecnými predpokladmi obnovy konania sú existencia právoplatného rozhodnutia, čo znamená, že týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť neprávoplatné rozhodnutie a tiež sa vyžaduje existencia aspoň jedného z taxatívne ustanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel podnet zamietnuť. Ďalším všeobecným predpokladom je existencia oprávneného subjektu, ktorý podal návrh na obnovu konania. Oprávneným subjektom na podanie návrhu je len účastník pôvodného konania. Vyžaduje sa tiež dodržanie lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, a to tak subjektívnej, ako aj objektívnej. Obnova konania nie je prípustná, ak bol rozhodnutím účastníkovi konania udelený súhlas na občianskoprávny úkon alebo pracovnoprávny úkon, alebo ak sa rozhodlo vo veci osobného stavu a účastník konania nadobudol práva добromyseľne.

Z citovanej právnej normy vyplýva vôľa zákonodarcu upraviť podmienky prípustnosti obnovy konania tak, že účastník konania týmto mimoriadnym opravným prostriedkom môže napadnúť právoplatné rozhodnutie len v taxatívne vymedzených prípadoch uvedených v § 62 ods. 1 písm. a) až e) správneho poriadku. Podstatnou náležitosťou návrhu na obnovu konania je uvedenie dôvodov obnovy konania a skutočnosti svedčiace o tom, že návrh je podaný včas.

Obnova konania je inštitút, ktorým sa odstraňujú skutkové omyly, nedostatky v skutkovom stave pre nevykonanie dôkazov. Jej účelom je okrem uvedeného odstránenia skutkových nedostatkov aj vydanie nového meritórneho rozhodnutia. V konaní o povolenie obnovy sa nepreskúmava zákonnosť právoplatného rozhodnutia. Inštitútom na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sú riadne opravné prostriedky a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia jeho zákonnosť možno preskúmať len na základe preskúmania mimo odvolacieho konania ako mimoriadneho opravného prostriedku (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/29/2014 zo dňa 29.04.2015).

„V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že dôkaz a dôkazný prostriedok nie sú to isté. Dôkazný prostriedok je nositeľom informácie potrebnej pre konanie, je podkladom pre rozhodnutie. Dôkazom je zase informácia, ktorú možno získať z dôkazného prostriedku.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžo/60/2014 zo dňa 27.04.2016).

K prvému dôvodu na obnovu konania, ktorým mala byť podľa názoru žalobcu potreba vyriešiť predbežnú otázku, o ktorej by príslušný orgán rozhodol inak, odvolací súd uvádza, že v prejednávanej veci neexistoval dôvod na povolenie obnovy konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. b) správneho poriadku, nakoľko správne orgány v konaní neriešili žiadnu predbežnú otázku, o ktorej by bolo rozhodnuté inak. Išlo o rozhodovanie správnych orgánov v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 77a zákona č. 581/2004 Z. z. Z uvedeného je zrejmé, že posúdenie správnosti výpočtu nedoplatku na poistnom nemožno považovať za predbežnú otázku.

Odvolací súd nezistil ani existenciu dôvodu na povolenie obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. e)

správneho poriadku. Za nový dôkaz žalobca považoval nesprávny výpočet nedoplatku na poistnom z ročného zúčtovania poistného za rok 2013 v sume 5 941,77 eur. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že výpočet nedoplatku na poistnom nemožno považovať za nový dôkaz. Ak mal žalobca pochybnosti o správnom výpočte nedoplatku na poistnom, mohol a mal využiť svoje zákonné právo podať odvolanie proti platobnému výmeru č. PV 301/00613/2014 zo dňa 20.08.2014, v ktorom mohol uplatniť všetky svoje námietky, ktorými by sa odvolací orgán bol povinný zaoberať a vysporiadať sa s nimi v rámci odvolacieho konania. Pre úplnosť treba dodať, že správnosť výpočtu Všeobecnej zdravotnej poisťovne a prvostupňového správneho orgánu potvrdil aj žalovaný, ktorý v napadnutom rozhodnutí preskúmal tento výpočet a dospel k záveru, že postup pri výpočte nedoplatku na poistnom ako aj samotný výpočet sú správne.

Daňové priznanie z príjmu fyzických osôb za rok 2013 podal samotný žalobca, ktorý si v ňom uplatnil stratu za rok 2009 vo výške 25 654,47 eur, stratu za rok 2012 vo výške 98 161,28 eur a celkový nárok na uplatnenie daňovej straty za predchádzajúce zdaňovacie obdobia si uplatnil v sume 123 815,75 eur. Všetky údaje v ňom uvedené mu boli známe už v čase podania predmetného daňového priznania. Daňové priznanie nie je novým dôkazom a preto ho nemožno považovať za dôvod na povolenie obnovy konania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p., keďže žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.